

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

TSHIVENḐA LUAMBO LWA U ENGEDZA LWA U THOMA (FAL)

BAMMBIRI ḐA VHURARU (P3)

2018

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: Awara 2½

Bammbiri Ḑi Ḑi na masiatari a 6.

NDAELA NA MAFHUNGOTHANGELI

1. Heli bammbiri li na KHETHEKANYO THARU:

KHETHEKANYO YA A: Maanea (50)
KHETHEKANYO YA B: Zwibveledzwa Zwilapfu zwa Vhudavhidzani (30)
KHETHEKANYO YA C: Zwibveledzwa Zwipfufhi zwa Vhudavhidzani/
zwa Tsumbedzi/zwa Mafhungo (20)
2. Fhindulani mbudzo NTHIHI u bva kha KHETHEKANYO INWE na INWE.
3. Nwalani nga luambo lune na khou lingwa ngalwo.
4. Thomani khethekanyo INWE na INWE kha siatari LISWA.
5. Ni fanela u pulana (tsumbo: mapa wa muhumbulo/nyolo/tshati ya nyelelo/maipfi a re khii na zwiinwe), u vhalulula na u sedzulusa mushumo wanu. Pulane yanu i tea u RANGELA maanea.
6. U pulana hothe hu tea u sumbedzwa nga u ralo. Ni eletshedzwa u thutha pulane yothe nga u tala mutalo u budekanyaho khayoy.
7. Ni eletshedzwa lwa tshothe uri ni shumise ndangatshifhinga iyi yo anganywaho:

KHETHEKANYO YA A: Henefha kha minetse ya 80
KHETHEKANYO YA B: Henefha kha minetse ya 40
KHETHEKANYO YA C: Henefha kha minetse ya 30
8. Nomborani phindulo dzanu sa zwe thoho dza nomboriswa zwone kha bammbiri la mbudzo.
9. Nani phindulo INWE na INWE thoho yo teaho.
10. Musi ni tshi vhalo tshivhalo tsha maipfi, maipfi a re kha thoho ye na nanga ha tei u katelwa kha itsho tshivhalo.
11. Nwalani nga vhudele nahone zwi no vhalea.

KHETHEKANYO YA A: MAANEA**MBUDZISO 1**

Fhindulani mbudzo NTHIHI kha dza malo dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu vhe maipfi a u bva kha 250 u ya kha 300.

- 1.1 U moḁa ha mikhwa kha vhaswa. [50]
- 1.2 Ndi tshi humbula zwo iteaho na khofhe a dzi fari. [50]
- 1.3 Zwine ra nga ita uri Afrika Tshipembe ḽi vhe shango ḽavhuḁi siaṅi ḽa ikonomi. [50]
- 1.4 Vhuḁi na vhuṽhi ha mishumo ya zwanda. [50]
- 1.5 U kunguwedzwa ha zwikambi kha thelevishini na dziradioni zwo khakhea. Taṽani. [50]
- 1.6 Talelani zwifanyiso zwi tevhelaho nga vhuronwane uri ni ḁo kona u ṽwala maanea ane a anana nazwo. Nangani tshithihi ni ṽwale ngatsho maanea aṅu. Maanea aṅu ni a ṽee ṽhoḁo yo teaho:

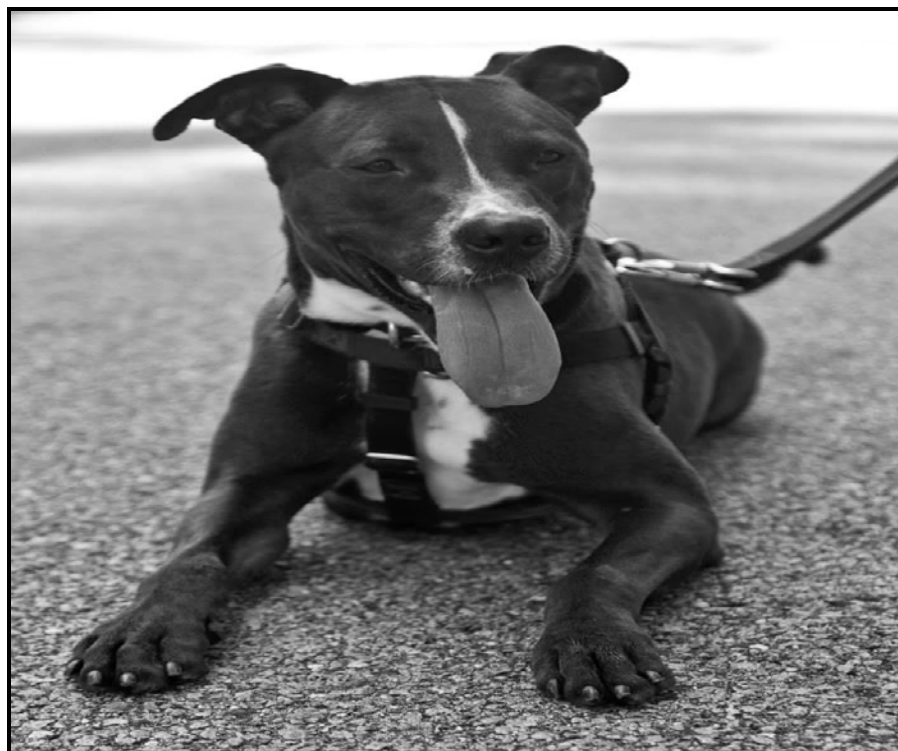
1.6.1

[Tshi bva kha: Inthanethe]

[50]

1.6.2

[Tshi bva kha: Inthanethe]

[50]

1.6.3

[Tshi bva kha Inthanethe]

[50]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A:

50

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWILAPFU ZWA VHUDAVHIDZANI**MBUDZISO 2**

Fhindulani mbudzo NTHIHI kha n̄a dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu vhe maipfi a u bva kha 120 u ya kha 150.

2.1 VHURIFHI HA VHUKONANI

Malume aṅu vho tsa n̄ha na fhasi vha tshi khou lafhisa mme aṅu u swika vha tshi fhola.

Inwi n̄walelani malume aṅu vhurifhi ni tshi khou vha livhuwa kha izwo zwe vha ita.

[30]

2.2 NGANEAVHUTSHILO YA MUFU

Thikho ya muṭa wa haṅu yo lovha. Vha muṭa vho humbela inwi u n̄wala nganeavhutshilo ya mufu.

Inwi n̄walani nganeavhutshilo iyo.

[30]

2.3 ADZHENDA NA MAAMBIWA A MUTANGANO

Vhulanguli ha fhethu hune na dzula hone vhu khou toḁa u fara vhuṭambo ha u fhululedza vhalala vho shelaho mulenzhe kha mvelaphanda i re hone. Inwi ni muṇiwe wa vhadzudzanyi vha vhuṭambo uho.

N̄walani adzhenda na maambiwa a muṭangano wa u dzudzanya vhuṭambo uho.

[30]

2.4 TSHIPITSHI TSHA FOMALA

Fhano Afrika Tshipembe hu na thaidzo ya vhana vha vhasidzana vhane vha khou vhulawa nga vhanna. Inwi sa mudzulapo o kwameaho, no vhidza muṭangano wa vathu vhoṭhe muvhunduni wa haṅu u amba nga ha thaidzo iyo.

N̄walani tshipitshi tshine na ḁo vhala nga ḁuvha ilo.

[30]

ṬHANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 30

KHETHEKANYO YA C: ZWIBVELEDZWA ZWIPFUFHI ZWA VHUDAVHIDZANI/ ZWA TSUMBEDZI/ZWA MAFHUNGO

MBUDZISO 3

Fhindulani mbudziso NTHIHI kha tharu dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu tea u vha maipfi a u bva kha 80 u ya kha 100.

3.1 PHOSITARA

Hune na dzula hone hu ḑo vha na fulo ḑa u gudisa vhadzulapo nga ha u langa vhulwadze ha swigiri.

Nwalani phositara ine ya khou ḑivhadza vhathu nga ha fulo ilo. [20]

3.2 GARATA YA POSWO

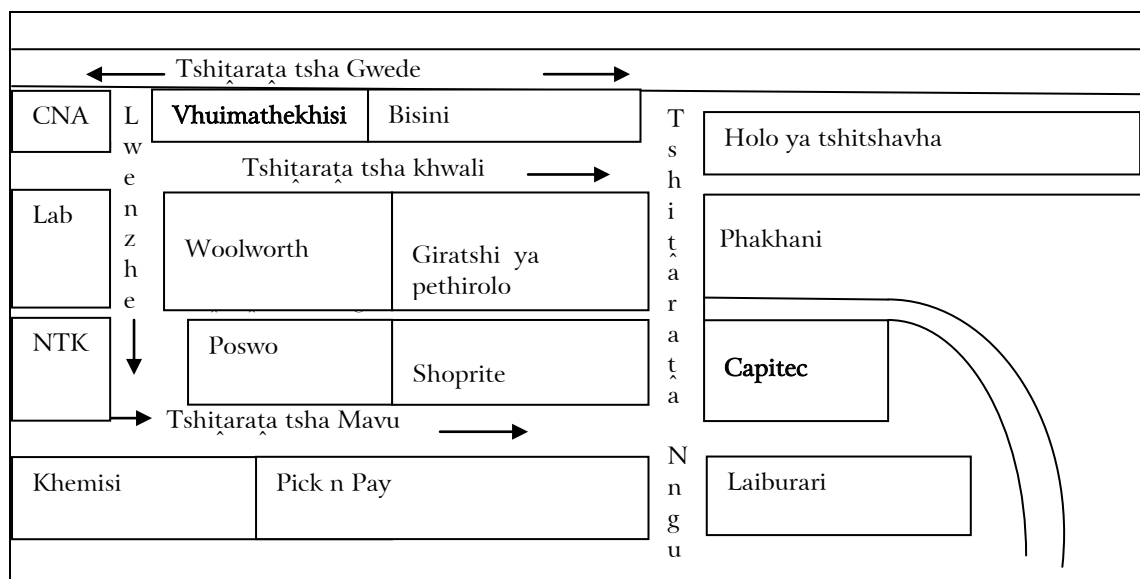
Muiwe wa mushumisani waṅu o aluselwa kha vhuimo ha nṑha.

Muiwaleleni garata ya poswo ni tshi khou mu fhululedza kha nyaluwo iyo. [20]

3.3 MASIA

Murathu waṅu o ni foinela a vhuimathekhisi a tshi khou humbela u laedziwa hune bannga ya Capitec ya vha hone.

Inwi mulaedzeni ndila ya tsinisa ya u bva vhuimathekhisi u ya banngani ni tshi khou shumisa mapa wo nekedzwaho.

[Zwi bva kha vhalingi]

[20]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA C:
MARAGAGUTE:

20
100